

opusdei.org

Krigen og Sankt Josemaría Escrivá

Interview med filmdirektøren
Roland Joffé om hans film
There be dragons ("Du vil finde
drager").

18.02.2011

I foråret 2011 vil filmdirektøren
Roland Joffé præsentere sin film
There be dragons ("Du vil finde
drager"), i hvilken den hellige
Josemaría Escrivá, Opus Dei's
grundlægger indtager en hovedrolle.

Det drejer sig om et episk drama, der udspiller sig under den spanske borgerkrig. Handlingen fletter forskellige historier sammen, dels om nogle revolutionære soldater, dels om en journalist og hans far, og om Sankt Josemaría, der kaldes det almindelige livs helgen, og som journalisten lærer at kende på præsteseminariet.

I begyndelsen af 2011, hvor vi mindedes 75 året for udbruddet af den spanske borgerkrig, ønskede Joffé at dele de overbevisninger, han har, med Zenit's læsere; de samme overbevisninger deler han nu med dem, der ser filmen.

Filmens titel: "Du vil finde drager", hvad hentyder den til? Roland Joffé: På kort fra middelalderen skrev man på de steder, hvor der fandtes ukendte landområder: "Hic sunt dragones", dvs. her er der drager. Da jeg begyndte at forske

temaerne til filmen og skrive drejebogen syntes titlen: ”Du vil finde drager” passende, for jeg vidste virkelig ikke hvad der ventede mig, ej heller hvordan den ville ende. Det var som om jeg gik ud af mit eget ”kort” og kom ind i et ukendt område, da jeg begyndte at behandle temaer som hellighed, og religiøse og politiske temaer fra det tyvende århundrede, et andet lands fortid.

Jeg var blevet grebet af Josemaría’ s bekræftelse om, at Gud findes i ”det almindelige liv”, og i dette tilfælde var dette almindelige liv den spanske borgerkrig. Jeg spurgte mig selv: Hvordan kan man finde noget guddommeligt i krigen? Men selvfølgelig kan man stille sig det samme spørgsmål vedrørende alle livets fundamentale udfordringer, og vedrørende den måde vi forholder os til dem på: Hvordan reagerer vi på had og afvisning, eller på ønsket om hævn og retfærdighed? Alle disse

dilemmaer forstørres under krigen. De er på en vis måde filmens ”drager”, vendepunkter i vore liv, når vi stilles overfor de afgørende valg, som vil påvirke vores fremtid.

”Du vil finde drager” taler om de forskellige valg, som folk i disse vendepunkter tager – fristelser, om du vil – og om hvor vanskeligt det er – og nødvendigt – at flygte fra hadets, bitterhedens og voldens kredsløb.

Filmen finder sted i den spanske borgerkrig, som på en vis måde er selve voldens mønster, som avler mere vold, vold uden mening. På denne skueplads af vold broder og broder imellem, er der overhovedet plads til håbet?

Roland Joffé: Ja, men det er yderst svært. Mellem personerne er der for mange rædselsfulde, forfærdelige begivenheder, som synes umulige at tilgive og redde, umulige at overvinde. Men tilgivelse *er* muligt!

Voldens kredsløb kan standse som præsident Nelson Mandela viste os i Sydafrika. Tilgivelsen blev en mulighed for mange helte i Rwanda, og er blevet tilbudt og taget imod af mange modige palæstinenser og israelitter.

Josemaría forsikrede, at normale personer er i stand til at være hellige, og jeg tror, at han hentydede til denne type heltemodige tilgivelser. Denne uudtømmelige mulighed for tilgivelse giver plads til håbet. Men prisen er høj: der kræves en dyb følelse af, hvad der er fuldstændig menneskeligt, en dyb følelse af medlidenhed og en fast beslutning, heltemodig om du vil, om ikke at forblive fastlåst i hadets dominans, men derimod at kæmpe imod med en ubrydelig kærlighed.

En god del af filmens handling finder sted under den spanske borgerkrig, men den folder sig ud mellem denne

som baggrund og året 1982. Der er flere generationer involveret i denne historie: fortiden lægger en skygge over nutiden. Den, der forbinder de to generationer, er en journalist, som er blevet bedt om at lave en undersøgelse over Josemaría Escrivá på den tid, da han blev saligkåret.

Lidt efter lidt opdager han, at hans far, Manolo, i sin barndom var ven til Josemaría, og at han havde gået på præsteseminariet sammen med ham, selvom deres liv senere gik i totalt forskellige retninger. Robert og Manolo er kommet på afstand af hinanden, men filmen fører dem sammen, efterhånden som den frygtelige sandhed fra fortiden kommer frem. Det er derfor også en historie om en far og en søn, og om den sandhed de er nødt til at se i øjnene for at overvinde det, der adskiller dem. Men især er det en film om kærligheden, om styrken når den er tilstede, og især om den

ufrugtbar og frygtelig verden, som vi bor i, og hvor den er fraværende.

Borgerkrige er meget mere grusomme end andre krige, fordi det er den ene broder der går imod den anden broder, den ene familie mod den anden. Ved slutningen af den spanske borgerkrig var de døde tal på en halv million. En borgerkrig er en stærk metafor for en familie. På samme måde som i en borgerkrig tager familiens medlemmer parti og påfører hinanden smerte; de gamle nag bliver til en kilde til had. Vi tilgiver ikke vores tante, hvad hun har gjort, vi taler ikke med vores far, fordi han gik fra vores mor, og vi taler ikke med vores mor, fordi hun gik med en anden, eller vi taler ikke med vores søn, fordi han valgte en anden uddannelse end den vi forventede. Disse er borgerkrigene i vores dagligdag. "Du vil finde drager" taler om disse to former for borgerkrig.

I bund og grund må vi alle vælge mellem to ting: at lade os styre af vor egen bitterhed, eller at finde en måde at overvinde den på. Man kan se livet som en lang række af uretfærdigheder, af afvisninger og af sorg, eller som chancer og muligheder for at overvinde "dragerne" gennem et stærkt ønske om at skifte had ud med kærlighed og fællesskab. Mange mennesker rummer denne kærlighed i sit indre, så de er i stand til at tage dette heltemodige valg. De bliver klare over, at de er i stand til at vælge det, der gør dem frie. De har karakterstyrke til at forstå, at hadet er et fængsel. Ingen, der hader, kan være fri. Har vi da ikke set et utal af eksempler på dette i årene, der er gået siden første verdenskrig? På den anden side må man sige, at når personer vælger kærligheden, så ser den upartiske betragter hos de personer en følelse af frihed, af medlidenhed og af gavmildhed.

I sidste ende befinder enhver af os i den valgsituation; selv Robert, der er agnostiker og materialist i filmen, bliver bedt om at vælge mellem kærlighed og had, om på en vis måde at se verden i øjnene med kærlighed, eller som Aline siger, ”han ser Gud i øjnene med kærlighed”.

For mig er det det, filmen taler om. Tilgivelsen får det, der var frosset til is, til at smelte. Og både den, der er blevet tilgivet, såvel som den der tilgiver, føler i deres indre at deres menneskelighed er blevet bevæget. Kærligheden er aldrig let; det kan den ikke være. Den kan ikke springe frem af en overlegen holdning, men derimod kun af en ydmyg og menneskelig holdning. Alligevel er dens skønhed magtfuld. Kærligheden siger: ”Kom ud af dig selv. Tror du ikke, du kan tilgive? OK, du vil ikke kunne vide, om du kan tilgive førend du gør det. Og hvordan kan man så tilgive? For at kunne tilgive må man

identificere sig med den anden. Du tilgiver, når du sætter dig i den andens sted. Du bliver nød til at holde op med at gøre ham til en djævel; du kan ikke sige: ”Jeg er bedre end ham, jeg kunne aldrig gøre sådan”. Tværtimod, må du se på den anden person og sige til dig selv: ”Det kunne være mig”. På denne måde bliver der plads for håbet i selv de mest smertelige, tragiske, og frygtelige omstændigheder, hvor håbet syntes umuligt.

Er filmen rettet mod troende eller ikke-troende? Roland Joffé: Filmen ”Du vil finde drager” tager troen alvorligt; den tager hellighed alvorlig. Men dens interesse går langt ud over et troende publikum. Spørgsmålet tager en adskillelse for givet, hvilket i virkeligheden er falsk. Vi lever alle i en sindsforstyrret verden, og alle må vi se det almindelige liv med dets smerte og glæde i øjnene, og selvom vi støtter

os på forskellige fortolkninger af denne oplevelses virkelighed, dør vi alle til sidst i den samme skamløse og forstyrrede verden.

Det er en film om troende og ikke-troende. Noget, der gjorde et dybt indtryk på mig, var Josemaria's overbevisning om, at vi alle er potentielle helgener; hans tro på, at enhver er i stand til at gøre det af med sine egne drager. Jeg håber, at folk, der ser filmen, opdager dette i deres kampe mod deres egne drager, og at de forstår, at ingen helgen er blevet helgen uden at have kæmpet.

Filmen taler også om mange former for kærlighed. Lldikos kærlighed til Oriol er en særlig form for kærlighed. Hendes lidenskabelige kærlighed for at bygge en bedre verden op er en anden form for kærlighed. Manolo's kærlighed til Lldiko er igen en anden form for kærlighed, selvom den er forbundet

med jalousi og bitterhed. Den kærlighed, Manolo længes efter, og som han ender med at få, er igen en anden form for kærlighed. Alle disse forskellige slags kærlighed er knyttet sammen som et edderkoppespind, der er dannet af individuelle tråde; hver tråd ser ud til at stå alene, men senere, når edderkoppespindet er gjort færdigt, viser det sig, at de enkelte tråde er dele af et større fællesskab, at de er forbundet til den samme realitet, retter sig mod samme punkt, mod det samme centrum. Til sidst mødes alle disse forskellige kærlighedstråde, der synes at være så forskellige, i et fundamentalt punkt:” Er denne kærlighed større end kærligheden til en selv?” Det er et vigtigt spørgsmål. Og det er et spørgsmål, som en stor del af det politiske liv i begyndelsen af det 20. århundrede beskæftigede sig med. Om alle omstændigheder lægger filmen også et andet stort og kompleks spørgsmål frem.

Hvis denne lidenskabelige kærlighed er baseret på et ideal, eller på en idealisering, hvis den består i anerkendelsen af en enkelt model for menneskelig opførsel, hvordan kan man så undgå at falde i fanatisme eller dømme andre som djævlé? Lige siden oplysningstiden har dette spørgsmål været fundamentalt. Hvor mange umenneskelige handlinger er ikke blevet begået under dække af at være kærlighed til noget større? Jeg tror, at kun hvis vi forstår, hvor tragisk fejlagtige alle mennesker og deres opførsel kan være, vil vi finde vejen til forståelsen og til en dyb empati, denne identifikation med den anden, som gør os fri af dæmonerne og de voldelige spiraler uden håb.

Det drejer sig ikke om en katolsk film, men det drejer sig om et nøgletema i den kristne teologi og i alle kristne kirker, ligesom i mange andre religioner.

Alle religioner forstår, at menneskene i deres omgang med hinanden tager guddommelige valg, valg, som har en dyb indflydelse på de andres liv og på verden, der omgiver os. Denne forbindelse udgør kærlighedens fundament; det vi gør for eller imod de andre, har konsekvenser for os selv og for andre, for vi er alle forbundet med hinanden.

ZENIT

.....

pdf | dokument genereret automatisk
fra [https://dev.opusdei.org/da-dk/article/
krigen-og-sankt-josemaria-escriva/](https://dev.opusdei.org/da-dk/article/krigen-og-sankt-josemaria-escriva/)
(05.08.2025)